No. 1348 Zaterdag 30 October 1909 26ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 29 October.

Cipriano Castro.

De bizondere Commissie, door het Venezolaansch Congres belast met het onderzoek en de beantwoording van Castro's *Verklaring*, uit Santander tot het Congres gericht, is met haar arbeid gereed gekomen.

Het verslag is thans volledig verschenen.

Tot dusverre werden enkel sommige gedeelten, uittreksels, van dit verslag gepubliceerd, vooral die, welke betrekking hadden op Castro's financieele operaties.

Het volledig rapport is een bijtend scherpe spot niet slechts op zijn financieele praktijken, maar op Castro in zijn geheel, onder alle mogelijke opzichten.

Het begin is onzen Lezers reeds bekend; het luidt:

„De Commissie, belast met het onderzoek van de Verklaring, welke de vorige President van Venezuela aan het Nationaal Congres heeft gericht, een gevoel van eerbied veinzend, welken hij nooit getoond heeft ten opzichte van dit hooge lichaam, zoolang hij aan het bestuur was, heeft voormelde Verklaring in grondige en nauwgezette studie genomen.

Dat Generaal Castro in deze Verklaring ook melding maakt van zijne militaire campagne van 23 Mei 1899, heeft volstrekt geen zin, daar het geheel en al ontijdig geschiedt, en in niet het minste verband staat met den wettelijken, hoogst gewichtigen arbeid van het Congres.

Alleen kan het dienen om te laten zien, hoe Generaal Cipriano Castro nog steeds volhardt in zijn manie om over zich te doen spreken, iets wat hem eigen was gedurende het geheele tijdperk van zijn bestuur, dat niet alleen zoo vele rampen heeft gebracht over het land, maar het daarenboven heeft overgeleverd aan de onbekwaamheid, aan de tyranie en de dommigheden van een man, die het vertrouwen, door zijn land in hem gesteld, heeft beschaamd en die op buitensporige wijze misbruik maakte van de menigvuldige middelen van geweld, waarover een autocratisch heerscher kan beschikken.

Daar de Heer Cipriano Castro in zijne Verklaring den naam noemt van Generaal Juan Vicente Gomez, is het onze dure plicht ter eere van de Federale Uitvoerende Macht, in herinnering te brengen, dat van Oost tot West, het geheele land hem ziet voorwaarts rukken aan het hoofd van een constitutioneel leger, overwinning na overwinning behalend, krachtig strijdend om het rijk van orde te stichten. Na veel opofferingen is hem dit eindelijk gelukt, en als Generaal Castro hem thans zijn „redder" noemt, dan voldoet hij slechts aan de strengste eischen der strikte rechtvaardigheid.

Waar Generaal Castro zegt, dat in den boezem zelf der Restauratie hartstocht en haat opkwam, en dat samenzweerders en de Heer Gomez elkander het bezit van het Bestuur betwistten, daar tracht hij ongetwijfeld door deze valsche voorstelling de sombere Machiavellistische politiek, welke hij in dergelijke omstandigheden volgde, goed te praten. Maar door zijn politiek heeft hij zulk een abnormalen en moeilijken toestand geschapen, dat deze alleen te redden was, gelijk ook tot heil van het land, en tot veiligheid der openbare instellingen is geschied, door het diepgaand oordeel en de wijze voorzichtigheid van Generaal Gomez, die zich zelf als wettelijke eerste Vice-President gedragen heeft overeenkomstig zijn waardigheid en zijn vaderlandsliefde.

Maar dit vaderlandslievend gedrag van Generaal Gomez, door de publieke meening goedgekeurd, zou toch niet in staat zijn geweest de gedrochtelijke politiek van het vorige hoofd van staat te veranderen.

In tegendeel, de politiek van Castro zou hem onvermijdelijk hebben voortgezweept langs den weg van geweld, om met verkrachting der wetten, het recht niet tellend en de bruikbare elementen in het land vernietigend, zijn waanzinnig doel te bereiken en zich zelf aan te stellen tot onafhankelijk opperrechter in de beslissing over het lot der Natie.

Deze abnormale politieke toestand moest allernoodzakelijkst, als natuurlijk gevolg, tot heil van het Volk van Venezuela, leiden tot den 19den December, waarop het rijk der vrijheid werd hersteld......

Niet alleen het Venezolaansch Gouvernement, maar de geheele wereld kent de geschiedenis van Castro's diplomatie, en ditzelfde Congres heeft hem nog onlangs veroordeeld als een bespottelijk magistraat, hem de eeretitels ontnemend, waaraan hij zich onwaardig heeft gemaakt.

Als wij nagaan, dat in het korte tijdsverloop van zeven maanden, waarin het tegenwoordig Bestuur is opgetreden, de diplomatieke betrekkingen met de Vereenigde Staten en met onze Zuster Colombia hersteld zijn; dat er evenzeer een vriendschappelijke verhouding is ontstaan ten opzichte van Engeland; dat er gezantschappen in Spanje en op Cuba gesticht werden; dat de diplomatieke betrekkingen met Frankrijk en Nederland op weg zijn geregeld te worden; dat van de hangende quaesties met de Vereenigde Staten de Bermuda-quaestie is opgelost, en de Manoa-quaestie de oplossing nabij is; en dat dit alles tot stand is gebracht door den goeden wil en het helder inzicht van het Bestuur, zonder schade van ons nationaal decorum, en zonder dat de Souvereiniteit der Republiek werd omlaaggehaald, dan zal men gemakkelijk kunnen begrijpen, dat, wat wij gezegd hebben, steunde op goede gronden.

Het staathuishoudelijk en administratieve gedeelte in de Verklaring van den vorigen President vraagt een substantieele rectificatie.

Geheel Venezuela kent de reeks monopolies waardoor de nationale bedrijven ten gronde werden gericht; de belemmeringen den handel in den weg gelegd; hoe de bestaande belastingen telkens hooger werden, en nieuwe belastingen werden ingevoerd; hoe onze spoorweg nog met geen duim werd verlengd; dat de kanalisatie onzer rivieren en de aanleg onzer wegen niet werd bevorderd, ook hoe de handel met onze Zuster Colombia werd gedood, en ten slotte, hoe de nationale rijkdom en welvaart is verminderd."

— Generaal Castro pocht in zijn Verklaring op het groote voordeel, dat hij Venezuela bezorgd heeft door de conversie van de schulden bij de bankiers in het Buitenland en die van het Disconto Gesellschaft in Diplomatieke schulden van 1905, welke conversie door Generaal Velutini in dat jaar bewerkt was.

De Commisie van onderzoek laat zich hierover op de volgende wijze uit:

„De afgezetten President zegt, dat Venezuela bij deze operatie een voordeel behaalde van 200,000,000 Bolivars. De berekening van Generaal Castro is eenvoudig niet te begrijpen. Want, ofschoon hij de schulden uitstaande in Engeland tegen 3%, in 1901 oploopend tot een gezamenlijke waarde van 66,614,550 Bolivars en de schuld van het Disconto-Gesellschaft, 46,880,000 Bolivars bedragend, liet converteeren, het is toch ook waar, dat hij in 1905 de Diplomatieke schuld á 3% voor een waarde van 132,049,095 Bolivars emitteerde, welke schuld dit geheel vreemde over zich heeft, dat zij die van 1901 met 6.152,030 Bolivars te boven gaat, ook nog nadat aan amortizatie 12,407,345 Bolivars en aan interest 22,814,277 Bolivars door Venezuela betaald was."

De Commissie verklaart, dat Catro's bewering, dat hij 55,000,000 B. van de Nationale schuld betaald had, even belachelijk is als zijn voorgaande berekering.

„Toen Castro aan het bestuur kwam beliep de Nationale schuld 59, 811,231,63 Bolivars, en op den dag van heden is die schuld nog juist even groot. Daarom valt het niet te begrijpen, wat bedoeld wordt met die „96,000,000 Bolivars Nationale schuld", waarvan Castro beweert 55,000,000, betaald te hebben.

Het is klinkklare onzin waar Castro beweert 340,000,000 Bolivars gered te hebben voor Venezuela van de buitenlandsche vorderingen in 1903 door de gemengde arbitragecommissie behandeld, daar deze verlaging der buitenlandsche vorderingen enkel en alleen het natuurlijk gevolg was van het verminderen door onbewezen of overdreven aanvragen.

Het is hier de plaats om te wijzen op het feit, dat Generaal Castro zelf de persoon was die aan een vreemdeling algeheele volmacht schonk om Venezuela te vertegenwoordigen, welke vertegenwoordiging de ongelukkige protocollen van Washington ten gevolge had, waardoor de eer der Natie ten zeerste heeft geleden.

Van October 1907 tot November 1908 trok Generaal Castro uit voor beweerde uitgaven aan representatiegelden de som van 621,171.29 Bolivars, terwijl hiervoor geen redelijke verklaring te vinden is, daar hem altijd om de veertiendagen te gelijk met zijn honorarium de representatiegelden werden uitbetaald.

Ook blijkt het, dat Generaal Castro van December 1907 tot October 1908 een bedrag van 638,376.86 Bolivars heeft laten uitbetalen, oogenschijnlijk ter betaling van goederen, welke, volgens zijn zeggen uit Europa en New York op rekening van het Nationaal Bestuur waren ingevoerd.

Na het ingesteld onderzoek in de respectieve boeken en van andere bewijsstukken bij de Administratie van financiën is het gebleken, dat er geen reden bestond voor bovengenoemde geldzendingen, ja het is zelf heelemaal niet duidelijk, dat die betalingen wel gerechtvaardigd waren.

Ten slotte vroeg deze Commissie aan den Minister van Financiën de juiste statistieken te willen overleggen, en de Minister legde het bewijs over van onwettige geldtrekkingen door Generaal Cipriano Castro gedaan ten nadeele van de schatkist van af 1 Januari 1906 tot 30 Juni 1908. Alles te samen beloopt dit: 6,476,177.83 Bolivars.

Het financieele bankroet van Generaal Castro's bestuur wordt overduidelijk bewezen door het feit, dat het Congres zelf zich onthield de verslagen van Financiën, behoorend tot de laatste 4 jaar van Castro's regeering, goed te keuren.

Zoo de Commissie niet overtuigd was, dat Generaal Castro door zijn ijdelheid in staat is te denken, dat zijne Verklaring onwederlegbaar is, en zoo de Commissie niet wist, dat Castro's doel was om te beproeven het Congres en de publieke meening, welke tegen hem is, te bedriegen, dan zou men van af het eerste oogenblik reeds aanstonds besloten hebben Castro's Verklaring eenvoudig te ignoreeren.

Maar de Commissie heeft het stuk willen ontleden in het licht der feiten ter wille van de moreele politiek en de rechtvaardigheid der geschiedenis.

Na deze uiteenzetting en de omstandigheid in aanmerking nemend, dat Generaal Castro op 't oogenblik gerechtelijk is aangeklaagd wegens een gemeene misdaad en geschorst werd in zijn functie van President, overwegende daarenboven, dat een der beweegredenen, waarom hij deze Verklaring aan het hooge Congres opzond, was om den tegenwoordigen politieken toestand verdacht te maken en in 't bizonder het tegenwoordig Hoofd van Staat, heeft de Commissie de eer het volgende voorstel te doen.

Dat de Verklaring door den Heer Generaal Cipriano Castro aan het Congres gegeven, als zijnde geheel zonder eenig nut, niet zal worden erkend, maar dat terzelfder tijd het Congres dit verslag der Commissie in zijn geheel goedkeure, als een bewijs van vertrouwen, door de volksvertegenwoordigers gegeven aan den Vice-President, belast met het Presidentsschap der Republiek, Generaal Juan Vicente Gomez, voor zijn vrijzinnige en vaderlanslievende politiek, door hem sinds 19 December 1908 gevolgd."

Het verslag is onderteekend door de Heeren Aristides Tellería, Toribio E. Muñoz, R. Villanueva Mata, Francisco Esteban Rangel, Leopoldo Torres en Alejandro Rivas Vasquez.

MASKERADE.

Op Zaterdag, 2 Oct. ll. hadde s avonds, voor de stad New York, de laatste en meest schitterende manifestatie plaats der Hudson-Fulton-feesten, die voor geheel New-York een gedenkwaardige gebeurtenis zullen blijven.

De vorige manifestaties hadden een historisch karakter, waren indrukwekkend en hebben ook daardoor haar hoogste beteekenis bereikt. Die van Zaterdagavond was het feest van den geest en der fantasie.

De groote nachtelijke optocht, ofschoon meer het karakter dragend van een Carnaval, is toch iets meer geweest dan een eenvoudige vertooning om ons op te vroolijken door haar aardigheden; de muziek, de literatuur, beeldhouwkunst, schilderkunst, legenden en de meest bekende zinnebeeldige voorstellingen hebben de typeering verschaft voor de feestwagens, die in het midden van het illuminatielicht hebben gedefileerd. Het was, voor ons Europeanen, een nieuwe en blijde verrassing onze oude legenden, onze voormalige fabelachtige personaatjes, de toovergodinnen onzer oude vertelsels en de goden uit onze oudste mythologie, ingelijfd bij de grootste feesten in het jonge Amerika terug te zien.

Was dat niet een eerbetoon hetwelk de Amerikaansche beschaving bracht aan de intellektueele ontwikkeling van ons oud Europa?

En dat alles bij gelegenheid van een optocht, zal men zeggen? Zeker! en zij die den schitterenden tocht georganiseerd hebben zijn zeker geleid geworden in de samenstelling en typeering der wagens door de gedachte van eer en hulde te brengen aan de algemeene beschaving, die voor Amerika de koripheën van zijn litteratuur en de elementen van zijn kunst voortbracht.

De eerste wagen die s'avonds van straat 110 is uitgegaan en die diende tot algemeene inleiding voor die haar volgden, droeg deze woorden: „Muziek, litteratuur en kunst." Zij stelde een draak voor omringd van vlammen en vuur spuwend uit wijd-open bek — wat eenvoudig ons het algemeen karakter van het difilé moest verzinnebeelden.

Het weer was uitstekend, ofschoon de wind krachtig woei. Ook de menigte die zich op alle wegen verdrong was buitengewoon groot. Zij was talrijker nog dan bij den historischen optocht en het militaire défilé. Een aanhoudend applaus begroette de mooi getypeerde wagens; het was inderdaad een in zee van electrisch licht betooverend schouwspel.

Van straat 110 tot Washington Square was 't een onmetelijke gewemel van menschen. De illuminatie, de helder verlichte wagens, van verre gezien, geleken een reuzenslang van licht doorgloeid, die zich door twee donkere rijen van dichtaaneengesloten menschen, de diepe donkerte in, voortkronkelde.

Bij iedere nieuwe wagen was het volk in hooger geestdrift. 't Was ook telkens een schitterende verrassing, die kreten van bewondering eischte. Alles wat de meest zuivere fantasie, en de rijkste verbeelding op een eenvoudig thema, dikwijls populair en verouderd, konden borduren, zag men, in vaak welsprekende altijd ingenieuse en kunstvolle symbolentaal uitgedrukt.

De kunst gaat niet zelden de draagkracht van het volk te boven en somtijds stonden wij in twijfel omtrent de beteekenis die de minder ontwikkelde toeschouwers aan sommige wagens zouden hechten, bijvoorbeeld aan de wagens die ons verhaalden van Wagner's werken.

De taal van sommige symbolen was voor de overgroote meerderheid een onbekende klank, „Tannhäuser", bijv. de grot van Venus „Lohengrin" komende in zijn bootje door zwanen getrokken, hebben zij duidelijk ook aan de minder ontwikkelden een fabelachtige geschiedenis verhaald?

De „dood van Fafner," dat monster dat het goud van den Rijn had gestolen, „Siegfried" en „Mimne" in hun stoere kracht, de „Crepuscule der Goden", de „Walkyries" hebben zij begrijpelijke beelden gegeven voor anderen dan geletterden en Duitsche toeschouwers? Het is zeer onwaarschijnlijk. Veel was er dat in de symbolen voor het volk niet zichtbaar lag.

Wat te denken van de wagen van „Frits Reuter" een beroemd Duitsch schrijver! men weet zelf niet waarom hij toch in dezen optocht een plaats innam.

„Willem Tell" bijv. was daarin een zeer duidelijke voorstelling. Iedereen toch kent de geschiedenis van den fameusen Zwitserschen boogschutter die zijn leven redde door een appel op het hoofd van zijn zoon geplaatst met een pijl te doorboren.

De zang was verpersoonlijkt door een vrouw die een lier tokkelde. De houten vloer der wagen was bedekt met lange groene blaren van waaruit scheuen op te groeien al de figuren, aantoonend dat de muziek is ontstaan uit de natuur en dat de mensch voor hij musicus werd, lang heeft geluisterd naar het gezucht en gesuizel der winden tusschen het riet, naar het lied der wouden en het ruischen van den stroom.

„Frost King" (De winterkoning) werd begroet door een geestdriftig applaus. De man met zijn witten baard die op den grond zijn sneeuw bataillons-en escadrons, toovert was omringd van zijn boden, de nimfen. Een ieder herkende den ouden Koning, die dikwijls New-York spaarde toen hij op ons grondgebied regeerde.

Onder de acht en vijftig wagens die wij hadden zien voorbij gaan waren er gelukkig velen die alle toeschouwers zeer goed begrepen: De Oogst en de godin Ceres die de horen van overvloed droeg, het „Geluk", de „Jeugd", „de toovergodinnen," „Diana" „Europa" waren in den klaren geest der tradities en met opmerkelijken kunstsmaak ingericht. De wagen van den „Vrede" was een verzinnebeelding eener ingenieuze ironie. zij stelde voor de godin met een olijftak boven de aarde zwevend, terwijl het ideale tijdperk waarin de godin van den Vrede haar algemeen beroemde kultuur bracht, was gesymboliseerd door het vertrouwelijk onderhoud tusschen den leeuw en het

lam. Wij hebben allen toen natuurlijk gedacht aan onzen goeden La Fontaine wiens Vredewagen een der schoonste fabelen in beeld zette.

Een andere wagen die veel de aandacht trok, was die der Egyptische kunsten. Het onderwerp leende zich natuurlijk tot een oorspronkelijk tooneelmatige inrichting en de algemeene rangeering der dingen had een wonder mooi aanzien. De Sphinx voegde aan de Compositie nog haar voorkomen van een verontrustend geheim.

Wij hebben voor het laatst de drie wagens bewaard, die wij de mooiste vonden en die werkelijk met den meesten geestdrift zijn begroet. Zij heeten: de „Zang „Geest, en „Asschepoetster."

In de eerste wagen was de hoofdpersoon eene vrouw die zong onder het begeleidend spel eener lier, het eerste der snaarinstrumenten, evenals de rietfluit het eerste was der blaasinstrumenten.

Om haar heen bevond zich een groep vrouwen zeer bevallig gerangschikt, die ieder in de hand een reuzenveder droegen. Hier en daar zag men vogels natuurlijk los aangebracht er tusschen, om ons te herinneren, dat de mensch niet alleen het muzikale wezen is, maar dat de gevederde luchtbewoners de voortreffelijkste en bekoorlijkste zangers zijn.

Zij die den optocht hebben georganiseerd konden zeker niet beter geïnspireerd worden dan door aan de meest gezellige vertelsels van Perrault de idee te ontleenen van een hunner wagens.

De Pantoffel van Asschepoetster is inderdaad een van de schoonste feestwagens die er werden gezien in den loop der aktueele feesten. Het hoofdornement dat tevens ook den naam der wagen in beeld te lezen gaf was dan een prachtige zeldzaam groote pantoffel waarin een vijftien personen zich bevonden.

Een elegant gekleede vrouw hield de hand vast van den charmanten prins die volgens het verhaal van Perrault, haar de pantoffel kwam passen en die getrouw aan zijn eed, zich gereed maakte haar te trouwen. Aan den voorkant stonden de broeders van Asschepoetster door bazuinstooten de gelukkige gebeurtenis meldend, die zich in hun familie heeft voorgedaan.

Hooger op, vlak boven die hooge elegante dameshak zaten de jaloersche zusters, die met een afgunstig oog het tooneel aanzagen dat zich voor haar opdeed. Bij den achterrand stond boven allen uit in machtige houding de toovergodin, de beschermster van Asschepoetster.

Toen kwam de wagen met haar opschrift „de geest."

De vreugde doet den geest herleven. Dit axioma zoo dikwijls gehoord, had aan de Konstruktors der feestwagens de idee verschaft. Hun werk had een groot succes dat door lang applaus werd bewezen.

De vreugde is nooit zonder dwaasheid, zegt men, en dit was wel het hoofddee der dekoratie. Zij was voorgesteld door 'n ontzaglijk groote bonten muts die in een gebogen staande punt uitliep. Rond den rand hingen enorm groote ronde bellen die door het bewegelijke der wagen luid rinkelden.

Aan den voorkant der wagen lag een reuzen champagneflesch waarvan de opspuitende wijn de gaven bezit bij de stilzwijgendste geesten een luidruchtige blijheid te verwekken.

Op deze flesch zat een klein meisje en eromheen stonden jongelieden met de bokaal in de hand hun dorst te lesschen aan deze vreugdebron. Het geheel rustte op en tusschen volle wijnranken en vergulde trossen waarvan de kleurschakeeringen met de kleurrijke kostuums der jongelieden, rondom tusschen groen en bloemen pretmakend, een schoon aazien gaven.

———o———

NA DE FEESTEN.

De fransche oorlogsschepen hebben New-York verlaten, en werden weldra gevolgd door vier engelsche schepen; ook de duitsche booten maakten toebereidselen, om zee te kiezen. De herinnering slechts zal ons nog bij blijven aan die gedenkwaardige vijftien dagen gedurende de welke de feesten elkaar opvolgden onder de afwisselendste vormen: Het defilé van zee- en landlegers, historische en carnaval-optochten, feestmalen, illuminatievertoon, litterarische en muzikale feestvieringen hebben zonder onderbreking de millioenen van New-York en de ontelbare vreemde bezoekers bezig gehouden zonder dat de belangstelling een enkel oogenblik scheen te kwijnen. Wat vooral viel op te merken in die lange rij van volksvermaken was dat het program meesterlijk was opgemaakt en de uitvoering ervan altijd even kunstig en ordelijk was. Iedereen zonder uitzondering te voldoen was ook voor het komité der Hudson-Fulton-Feesten een onmogelijkheid, maar verreweg het grootste gedeelte heeft het tevreden gesteld. Dit of dat kan gevallen zijn onder het mes der kritiek, maar evenals de vlekken der zon haar niet beletten ons met haar glinsterend licht te beschijnen, zoo ook konden de kleine feilen van het feestkomité tegen smaak en opvatting begaan, zijn enorm groote verdiensten en schitterend succes niet overschaduwen. Een onzer Amerikaansche ambtsbroeders, „Evening Post", stelde zich de vraag, welk van al de werken van het feestkomité toch, wel de kroon spande en verklaarde dat het de prachtig kolonade van de vijfde avenue was, „het eerehof" waar zich de officieele tribune bevond.

Als artistiek ontwerp, droeg die kolonade inderdaad een geheel bizonder karakter van majestueuse schoonheid. En als het waar is, wat men ons heeft gezegd, dat de eerste idée van J. Pierpont Morgan is uit gegaan, dan strekt zij tot eer aan den begaafdste der Amerikaansche kunstbeschermers.

Courier.

(o——(o)——o)

Hollandsche nederzettingen in de Vereenigde Staten.

De Hollanders zijn emigranten van natuur. Toen de Ver. Staten een natie werden, hielden zij geenszins op naar haar gastvrije kusten te komen. Van de 26.776.586 vreemdelingen die tusschen 1820 en 1908 de Amerikaansche havens binnenkwamen, waren er 169.411 Hollanders. Toen men in 1850 begon een telling te houden van de in den vreemde geboren bevolking, maakten de Hollanders 0.4 percent ervan uit.

De telling van 1900 wijst 1 percent aan, waaruit volgt dat hun verhouding tot de bevolking in een halve eeuw meer dan verdubbeld is. In 1900 waren er 104.931 Hollanders in den vreemde geboren, in de Ver. St. Daar de vermeerdering der bevolking uit vreemde ouders geboren van 1870 tot 1900 gemiddeld 31 percent bedraagt, kan men veilig zeggen dat er meer dan 150.000 burgers zijn met zuiver Hollandsch bloed in de aderen.

De belangrijkste emigratie van Hollanders naar de Ver. St. in den nieuwen tijd had plaats in 1847, toen zich in Zeeland, Michigan een klein gezelschap kwam nederzetten, dat grootere godsdienstige vrijheid zocht dan het in 't vaderland genieten kon. Het verhaal der ongemakken die zij in dit onherbergzaam schiereiland Michigan ondervonden, klinkt als de geschiedenis van de worstelingen der voorvaderen op de Atlantische kust. De ontembare geest van Holland werd niet teneergeslagen door het moeten verbeteren van moeraslanden, de verwoestingen door ziekte en de aanvallen door de Indianen. Van dit begin in Zeeland uit spreidde de kolonie zich over geheel noordwestelijk Michigan uit, terwijl men reeds in 1850 in de stad Holland het Hope College vestigde en vervolgens theologische seminaries te Grand Rapids en Holland en instellingen voor hooger onderwijs op andere punten in Michigan, Illinois, Wisconsin, Iowa, Dakota en Oklahoma.

De bevolkingslijsten in 1900 van de in den vreemde geboren Hollanders geven de uitbreiding dezer kolonie aan: Michigan 30.406; Illinois 21,916; Wisconsin, 6.296; Iowa, 9.288; Indiana, 1,678; Minnesota, 2.717; Ohio 1.719; Zuid-Dakota, 1.566. In vele steden van noordwestelijk Michigan is het Hollandsch feitelijk de voertaal in de gewone conversatie. De Hollanders, die zich daar gevestigd hebben, hebben er meubelfabrieken voornamelijk te Zeeland en bakkerijen voor het vervaardigen van verschillende vormen van patent gebakken, vooral „Hollandsche Scheepsbeschuit" waarvan een enorme hoeveelheid te Grand Rapids wordt ingescheept.

De stad Holland is beroemd als een centrum voor de vervaardiging van korven. Er zijn vele molens en graanelevators die de industrie der Hollanders over het district kenmerken, dat bovendien rijk is aan melkerijen, die haar producten over al de Ver. St. verspreiden. In de voornaamste steden is het gemeentebestuur geheel in handen der Hollanders, en wordt over 't algemeen beter waargenomen dan dat van de Amerikaansche steden. De Hollanders in noordwestelijk Michigan kunnen roemen op een vertegenwoordiger in het congres van hun eigen nationaliteit, Mr. G. J. Diekema.

Er zijn 1.015 Hollanders in Californië, 9.414 in den staat New-York, en 10.261 in New-Yersey. Deze laatsten zijn hoofdzakelijk gevestigd in Paterson en Passaic. Zij waren leden van een Socialistische beweging in het noorden van Holland, 'n 25 jaar geleden, die door het Nederlandsch gouvernement zoo krachtig werd bedwongen, dat zij naar de meer verwanten atmosfeer van Amerika emigreerden. Deze Hollanders, zoowel als die in Californië, behooren hoofdzakelijk tot de industrieele klas, terwijl de meesten afzonderlijk werken in de plaatselijke fabrieken.

———o———

HOLLANDERS IN AMERIKA.

Met Hudson begonnen, heeft de invloed van Holland op Amerika niet opgehouden, toen Nieuw-Amsterdam New-York werd. De waarheid is, dat dit kleine land dat in 1626 het Manhattan-eiland kocht voor $ 24 en het vervolgens aan de Engelschen verloor, een meer blijvende rol gespeeld heeft in de ontwikkeling der Ver. St. dan de Britten. Holland was ten tijde van den Amerikaanschen vrijheids-oorlog een republiek, en in vele opzichten is de constitutie der Amerikaansche Republiek op de hare geschoeid. En ofschoon Holland thans een monarchie is, is het toch in nauwer sympathie met de Amerikaansche instellingen verbonden dan misschien eenig ander land.

Toen Nederland uitzag naar een geëigend geschenk aan Amerika, dat het best haar belangstelling in de Hudson-Fulton-viering zou uitdrukken, werd er besloten tot een reconstructie van de Halve Maan. De verkeerde meening dat Hudson een Hollander was, heeft de volks-aandacht meer samengetrokken op hem, dan op Holland's zeemansdaden. Zijn oorspronkelijke opdracht van de Hollandsche Oost-Indische Compagnie toont dat Hendrik Hudson slechts gebezigd werd als „loods" van de Halve Maan. Het schip zelf was in zijn dagen het bekronend heldenfeit van een natie van onbedwingbare zeeontdekkers. Daarom is het niet vreemd dat wij aan het hoofd van den lijst van Hollandsche ondernemingen in Amerika de vertegenwoordigers vinden van de verschillende stoomvaart-ondernemingen, door deze zeevarende natie opgezet. De Holland-Amerika lijn vaart vracht en passagiers tusschen beide landen, en brengt jaarlijks een aardige hoeveelheid Amerikaansche toeristen naar dit mooie kleine land met zijn dijken, kanalen en windmolens. De kantoren van deze lijn te New-York en New port News worden geheel bestuurd door Hollanders, terwijl Mr. A. Gips de algemeene agent is. Evenzoo de kantoren der K. W. I. M. door Mr. H. Brugman J. E. bijgestaan door een staf van landslieden. De booten van deze lijn loopen van New-York naar Amsterdam en doen verschillende punten in Nederlandsch West-Indië aan. Vandaar brengen zij naar Amsterdam en Ver. St. de rijke lading dezer eilanden. De vrachtagenten van beide lijnen is ook een Hollandsche firma, Funch. Edije en Co.

Ook bevordert Holland de belangen der Amerikaansche toeristen. Naast de krachtige propaganda der beide genoemde stoomvaartlijnen, heeft de Nederlandsche Staatsspoorweg een bureau in New-York met C. Bakker aan het hoofd, om de reis over deze staatslijn te bevorderen door de stoomvaart maatschappij Zeeland, wier booten van Queens boro naar Vlissingen loopen.

Op verschillend handelsgebied neemt Holland een geheel eenige positie in. De reporten der Amerikaansche regeering toonen dat Holland op de vierde plaats staat onder de vreemde natiën die producten met Amerika ruilen. Een aanzienlijk deel van dezen handel is slechts voor transito door Holland, doch ook afgezien van dezen onzekeren faktor, blijft het toch een van de meest belangrijke handelsgenooten. 't Verloopen jaar zond Holland naar Amerika op Hollandsche booten voor een waarde van $ 37.370.652, terwijl het voor een waarde van $ 63.038.902 ontving. Uit Holland komen naar Amerika meer geslepen diamanten dan uit eenige andere bron, — 't laatste jaar voor $ 8.792.737; meer tabak dan van eenige andere vreemde natie, voor bijna 5 millioen dollar; meer suiker uit zijn Oost-Indische bezittingen dan uit eenig ander land, behalve Cuba, — 't laatste jaar voor $ 18.316.537. Hierbij voerde Holland, in 't afgeloopen jaar voor $ 215.742 ruwe cacao en cacao-boonen, en voor $ 216.703 koffie, voor $ 214.578 tin; wijnen en spiritualiën voor $ 195.653; voor $429,156 ongeslepen diamanten, edelsteenen en imitaties, voor $ 311.814 vleesch- en melkproducten. Bovendien ontvangt Amerika van Holland kleinere hoeveelheden kunstleder, kweekplanten, aardewerk, gezuiverde olie, snuisterijen, cider en andere produkten.

Daar tegen over is Holland Amerika's grootste afnemer van koper, nikkel, en nikkel-oxide; in 't afgeloopen jaar ter waarde van $ 27.185.611 — lijnolie, schapen en talk produkten. Het is de tweede afnemer voor weitebloem, koren, gehouwen en gezaagd timmerhout, en lijnkoeken, de derde voor spek, scheepsproviand, van hars en terpentijn, vlaszaad, huiden. Het ontvangt ontzaglijke hoeveelheden vruchten, noten, vooral appels, tarwe, katoen, meststoffen brood en smeerolie, paraffin en tabak, bovendien aanzienlijke hoeveelheden landbouwwerktuigen, ijzerwaren, gereedschappen, naaimachines en typewriters, lessenaars en kantoormeubels.

Inderdaad zijn de Amerikaansche goederen in Holland zeer in trek en vele der grootste zaken bestaan hoofdzakelijk van 't importeeren uit de Ver. St. Een groot getal Hollandsche firma's hebben zich in Amerika gevestigd als importeurs van produkten uit hun eigen land en kolonie, en deze handel heeft geleid tot een firma van Hollanders, Peter C. Kuyper en Co., die als makelaars hun landslieden bijstaan bij het inklaren en aangeven van goederen in de haven van New-York.

Een groot getal Hollanders houdt zich bezig met het invoeren van kweekplanten. De voornaamste vertegewoordiger is Mr. P. Ouwerkerk van Weehawken, New-Jersey. Door hem worden bloembollen, planten en heesters, vooral tulpen, rozen, en hegstruiken die voornamelijk gebruikt worden voor de versiering van private goederen en de openbaren parken in de voornaamste steden, over de geheele Ver. St. verspreid.

Vele firma's waarin Hollanders een actief deel hebben, zooals H. Pluyggers van C. C. Abel en Co. New-York, voeren verschillende Hollansche goederen in. F. Greidanus te New-York is misschien de eenige Hollander, die de rijke specerijen, koffie en andere produkten onmiddelijk uit onze Oost invoert.

Onder de 15 of 20 importeurs van Sumatra-tabak te New-York, is slechts één Hollandsche firma, H. Duys en Co., doch zij heeft de grootste zaak van allen, en verhandelt jaarlijks voor een waarde van een half tot een millioen dollars. Deze zaak draagt den naam van den man, die haar in 1885 in een klein winkeltje stichtte. Ze verheugde zich in een snellen bloei en werd in 1900 de Amerikaansche tak van de Tabakhandelmaatschappij te Amsterdam. Zij werd overgenomen door de zoons des Stichters, John H. en Henry M. ondernemende jongelui, in Holland geboren. De tabakvlakte van Sumatra is inderdaad een uitgestrekte planting, grooter dan eenige andere in de Ver. St. Herhaalde pogingen om Sumatra-blad in Amerika te telen faalden alle, en ondanks het feit dat de inkomende rechten ongeveer 200 percent bedragen van de waarde gaat men toch voort jaarlijks 30,000 tot 40,000 balen in te voeren. Deze brengen de mooie som van ongeveer 10 millioen dollars in de Amerikaansche Schatkist.

Het teere weefsel en de fijne geur van deze tabak is eenig, en ze levert meer dekbladen per pond dan eenig ander blad.

Edammerkaas, versche haring en dergelijke worden door Amerikaansche firma's ingevoerd, doch in veel grootere hoeveelheden door kleinhandelaars in de verschillende nederzettingen der Hollanders over de Ver. St. Zoo zijn de 150,000 Nederlanders in Amerika in staat hun smaak voor deze lekkernij en van hun vaderlandsche beschuit, wijn, cider etc. te voldoen. De beroemde Hollandsche hartversterkingen en bitter- Curaçao, Katz, Pomeranz etc. zoowel als jenever-Bols, Hulstkamp, Wijnand Focking enz. worden meest door Amerikaansche agenten geleverd. Onder de zachtere dranken munt Holland uit in de vervaardiging van cacao, en deze industrie is er wel vertegenwoordigd. Bensdorp's cacao wordt verschaft door een Amerikaansch huis, terwijl de firma's van Houten en Blooker in New-York-city vertakkingen hebben, door Nederlanders bestuurd.

Gedurende meer dan drie eeuwen heeft Holland zijn eenigen voorrang in de ceramiek-kunsten gehandhaafd. Zijn Rozenburg-aardewerk was tot heden in Amerika zeer gezocht, doch tengevolge van de wisselvalligheid van den Amerikaanschen smaak wordt het thans niet veel meer gevraagd. Toch worden nog groote hoeveelheden uit Delft ingevoerd. Het was in dat mooie oude stadje Delft dat de vervaardiging van het beroemde „blauw" ontstond. Vóór de oorlogen van Napoleon waren er 28 bakkerijen te Delft, en de nog bestaande exemplaren van haar werk worden thans tegen hooge prijzen door verzamelaars van oudheden ijverig gezocht. Met de verwoestingen van Napoleon kwijnde deze industrie, en in Engeland en Frankrijk ontstonden pottebakkerijen, wier gedrukte waar het met de hand geschilderde Delftsch aardewerk in de volksgunst verdrong. Thans bestaat nog slechts eene enkele bakkerij te Delft, het huis van Joost Thooft en de Labouchere, dat onafgebroken heeft voort bestaan van af het jaar 1655. Deze zaak bezit een tak te NewYork, die de Amerikaansche markt voorziet van moderne exemplaren van deze fraaie waar. Dit jaar heeft ze twee platen ontworpen, een van Hudson en een van de Halve Maan, ter herinnering aan de Hudson-Fulton-viering.

Deze moderne Delftsche waar wordt door kenners voor hooger geroemd in fijnheid en afwerking dan de antieke.

Het meerendeel van haar produkten bestaat uit tegels voor verschillend gebruik, in doffe kleuren of met schilderachtige teekeningen. De firma heeft onlangs een „naald" of met tegels bekleedde zuil opgericht in de tuinen van Koningin Wilhelmina. De decoratie van verschillende gebouwen in Holland werd aan deze firma opgedragen. In Amerika heeft zij ook verschillende contracten van dat soort. De tegelversiering in sommige gebouwen op Blackerwells-eiland, New-York, is werk van haar hand, en de gevel van het nieuwe zeezicht-hospitaal, te New-York-city op Staten-eiland opgericht voor tuberculose-lijders zal met teekeningen in Delftsche tegels van de zelfde firma versierd worden.

In de diamantslijperij neemt Holland verreweg de eerste plaats in. Hier kan men weer zien hoe diep en blijvend de indruk is zijner zonen op alles wat ze aanraken. Ze hadden de rijke diamantmijnen in Zuid-Afrika in hun macht en verloren ze aan de Engelschen. Doch het feit dat de Hollanders de eerste waren heeft Nederland tot het huis van uitklaring gemaakt van den diamanthandel der wereld, en het heeft haar zijne experten over den oceaan gestuurd om de diamantslijpers-industrie in Amerika over te planten. Deze werd ingevoerd in 1891 door de firma H. A. Groen en Brs. van Amsterdam. Zij vestigden een tak in New-York-city en brachten Hollanders over voor het werk. Deze Hollandsche slijpers doen hun bekwaamheid over evenals de Zwitsersche horlogemakers, van vader op zoon. De diamantslijperij is een zeer fijne kunst, en zelfs nu nog is het onmogelijk de ongeduldige Amerikaansche jongelui te trainen, om de bekwaamheid die er voor noodig is te verkrijgen. Er zijn ongeveer 8 tot 10.000 bekwame slijpers in Amsterdam alleen.

Zoo drie of vier Hollandsche huizen het voorbeeld van dit eerste volgden, zou er een markt ontstaan, waar de loonen meer aantrekkelijk waren dan in 't Vaderland.

Naast de huizen van Hollandsche firma's, zijn er drie of vier Amerikaansche. Steeds echter gebruiken zij een Hollander als meesterknecht en zijn kracht bestaat bijna geheel uit landslui. Gewoonlijk zijn er 4 à 500 Hollandsche slijpers te New-York aan 't werk.

De reden waarom deze experts zulke hooge loonen eischen is dat de Amerikaansche handel de meest-eischende der wereld is. Te Amsterdam worden diamanten geslepen om aan de aanvragen van alle naties te voldoen. Doch sommige markten zijn niet zoo nauwkeurig omtrent den stijl van slijpen als de andere. Een slijper kan driemaal zooveel steenen slijpen per dag voor den Russischen handel als voor den Amerikaanschen. De bekwaamste slijpers worden daarom voor Amerika gevraagd, omdat het slijpen aldaar geheel voor den Amerikaanschen handel is. Zoo heeft de veeleischende Amerikaansche smaak de Hollandsche slijperij in Amerika tot 't toppunt van haar kunst gevoerd. Alle belangrijke uitvindingen om de diamant-slijperijmachines te verbeteren gedurende de laatste vijf jaren vonden hun oorsprong in Amerika, door de poging der Hollandsche firma's om aan de aanvragen van den Amerikaanschen handel goedkoop te voldoen.

De firma H. A. Groen en Bro. bezit de bizondere onderscheiding het eenige huis te zijn dat altijd verlof heeft om diamanten te slijpen in Zuid-Afrika. Deze industrie is daar door de wet verboden, wijl een steen die geslepen is, zijn identiteit verliest en gemakkelijk kan vervreemd worden.

Tijdens de expositie te Kimberly in 1892 sleep Mr. S. Groen, een der broeders die de Amerikaansche firma besturen, steenen die door de De Beers-Compagnie verschaft waren als het groote aantrekkingspunt der tentoonstelling.

Er zijn een hoop Hollanders in Amerika, die Hollandsche waren en nieuwigheden in voeren, zooals Delftsche ornamenten, antiek zilverwerk en moderne souvenir-lepels, borst- en hoedspelden, kunst-postkaarten,

en andere artikelen, passend voor cadeaux, en andere versierings- of nuttige voorwerpen zooals klokken en klompen. Op deze wijze werkt het huis van R. Dan Wolterbeek te New-York de Hollandsche Import Company te Hoboken, New-Yersey, en de Hollandsche Importing Company te Philadelphia.

Van deze laatste zaak is de eigenaar eene interessante persoonlijkheid C. W. van der Hoogt. Geboren te Kampen in Holland in 1857 kwam hij 18 jaar geleden naar Amerika en vestigde zich te Baltimore. Vier jaar was hij hoofd van het Mary land-bureau van immigratie, en vele jaren was hij op uitstekende wijze werkzaam voor de immigratie der Hollanders. Bij 't uitbreken van den Boerenoorlog werd hij door zijn vriend, President Paul Kruger, aangewezen als diplomatiek vertegenwoordiger te Washington voor de zuid-Afrikaansche republiek. Gedurende president Mc. Kinley's campagne voor de herkiezing, bezocht Mr. Van den Hoogt persoonlijk de kolonie der Hollanders in het Noord-Westen van de Ver. St. en droeg er veel toe bij om den verkeerden indruk weg te nemen, dien Mc. Kinley's houding tegenover de zaak der Boeren gemaakt had. Hij is de auteur van verschillende werken over geschiedenis en immigratie, en van de „Geschiedenis der Boeren", bij Harper en Bro. uitgegeven.

Ongelijk aan de kinderen van andere natiës, vereenigen de Hollanders die naar de groote Amerikaansche steden komen om zaken te doen zich niet in kolonies. Zij zijn misschien vlugger dan de meeste vreemdelingen om hun weg te vinden in de handelswereld, en velen van hen worden genaturaliseerde burgers. Zij zijn nauwelijks méér te onderscheiden van den gewonen Amerikaan dan de afstammelingen van de oorspronkelijke kolonisten van Nieuw-Amsterdam.

Op elk gebied zijn de Hollanders in Amerika werkzaam, op wetenschappelijk, rechtskundig, godsdienstig, kunst en werktuigkundig gebied. Om slechts enkele namen te noemen Mr. Adolf Pincoff, de zoon van L. I. Pincoff die vele jaren lid der kamer in Holland was, en zich verdienstelijk maakte als president der vereeniging tot verbetering en uitbreiding der haven van Rotterdam; hij is lid van het Hooge gerechtshof van den staat New-York, en een algemeen erkend gezag voor de Hollandsche wet. Mr. J. J. de Kinder kwam in 1873 als hoofd-ingenieur naar Amerika op 't eerste stoomschip der oude Amerika-lijn tusschen Philadelphia en Lieverpool.

Men won zijn raad in toen de plannen voor de verbetering en uitbreiding der waterwerken te Philadelphia in voorbereiding waren. Later bood men hem de positie aan van hoofd-ingenieur der waterwerken, doch op den leeftijd van 50 jaar begon hij met de studie der wet en praktizeert nu te Philadelphia. Mr. Petrus van Santen Kolff, ingenieur op de Cramps-scheepstimmerwerven te Philadelphia. Mr. J. Smit Kleine eveneens, terwijl Mr. J. P. Ziekman aan de Newport News-werven en dokken verbonden is.

Onder de Hollandsche schilders munten vooral uit Alma Tadema en en Hubert Vos, wiens typen uit de Oost beroemd zijn. Ons „corps diplomatique" is grooter en werkzamer dan van eenige andere natie. De Nederlandsche legatie te Washington is in handen van zijne Excell. Minister Jhr. Dr. J. Loudon. In 20 Amerikaansche steden zijn consulaten en vice-consulaten der Nederlanden. De oudste in dit ambt is John Rutgert Planten, die meer dan 25 jaren consul-generaal voor de Haven van New-York geweest is. Voegt men hierbij nog, dat er 17 nieuwsbladen in het Hollandsch verschijnen; de verschillende organisaties van Hollanders, zooals: de Nederlandsche Kamer van Koophandel te New-York, met 141 vreemde leden, meest in Holland, en 45 in Amerika, met den minister te Washington en den consul-generaal als eere-president en vice-president, met Corn. Vanderbilt, Col. John Jacob Astor, W. Bayard Van Rensselaer, Stuyvesant Fish en W. C. Houston als leden van het bestuur, dat verdeeld is tusschen Hollandsche Amerikanen van heden en afstammelingen van de kolonisten van Nieuw-Amsterdam.

D. G. Boissevain is president, Stuyvesant Fish vice-president en T. Greidanus Secretaris en penningmeester. Door den invloed van deze Kamer was Holland het eerst om zich te conformeeren aan de zuivere-eetwaarwetten in Amerika.

Ook protesteerde zij tegen een besluit der Zuivere-eetwaar-Commissie om alleen koffie die op Java gegroeid was, Java-koffie te noemen, terwijl feitelijk daar geen koffie van het eiland Java komt en Sumatra en andere oost-indische eilanden denzelfden koffie voortbrengen.

Verder zijn er twee bekende sociale klubs, twee vereenigingen van liefdadigheid met het doel de Hollandsche immigranten te helpen en inlichtingen te verschaffen. Uit dit alles blijkt dat de invloed van Holland nog steeds levendig is en dat de Hollanders eene bijzondere reden hadden om bij de Hudson-Fulton-feesten op den voorgrond te treden.

Van Norden

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Zondag a. s. 31 October, zal de Eerw. Frater Priscus den dag herdenken, waarop hij vóór 25 jaren toetrad tot de Congregatie der Fraters van Tilburg. Na in verschillende huizen van België en Nederland werkzaam te zijn geweest, kwam Frater Priscus 14 Maart 1889 hier op Curaçao aan en nam sinds dien de bediening waar van portier aan het Colegio Santo Thomas. Ook onder menig ander opzicht heeft de Jubilaris zeer gewichtige diensten aan zijne Congregatie bewezen.

Zijn vriendelijke gedienstigheid, zijn onverstoorde kalmte in de grootste drukte deden hem de waardeering verdienen van ieder die hem leerde kennen.

Wij wenschen den goeden Frater van harte geluk en hopen dat hij nog lang zijn uitstekende diensten aan 't College moge bewijzen.

⁂

De bevolking van Pietermaai heeft Zondag ll. in de Rozenkranskerk een plechtige H. Mis laten opgedragen voor het geestelijk en tijdelijk welzijn van den nieuwen Gouverneur der Kolonie, Mr. Th. I. A. Nuijens. Z.H.E.G., vergezeld van zijn Adjudant, woonde het H. Offer bij.

Raad van Bestuur.

De Heer My. Cohen Henriquez werd door beschikking van den Gouverneur aangewezen tot lid van den Raad van Bestuur om tijdens de afwezigheid van den Heer C. Statius Muller diens zetel te bezetten.

De ontslagaanvrage van den Heer C. Statius Muller als lid van den Raad van Bestuur is nog niet aangenomen, daar de Heer Muller niet voor goed de Kolonie verliet, maar slechts met verlof ging.

Wij wenschen den Heer My. Cohen Henriquez geluk met de onderscheiding hem te beurt gevallen.

Hr. Ms. Utrecht"

is Maandag, 25 October ll. weder onze haven binnengevallen. Zij heeft op de terugreis van New York hierheen een bezoek aan de Bovenwindsche eilanden gebracht. De volgende week, Woensdag 3 November a. s. vertrekt de kruiser naar Suriname.

De Utrecht lag in de haven van New York op de eere-plaats. De officieren en manschappen zijn herhaaldelijk het voorwerp geweest van de meest fijne attenties.

Alle „Jantjes" kregen een herinneringsmedaille. Zij zijn één en al bewondering over de waarlijk grootsche wijze waarop de Hudson Fulton feesten gevierd zijn, en niet minder over de hartelijke gastvrijheid in Amerika genoten.

Natuurlijk, zijn er eenige matrozen achter gebleven. Men vertelde ons van 13, andere beweren van 15, terwijl er al weer één per *Red „D"* terug is gekomen, die 's avonds zijn koers was kwijt geraakt en het schip niet kon terug vinden.

Van andere nationaliteiten is het getal deserteurs 2, 3 maal zoo groot. Naar wij vernamen, waren er van het Engelsch Admiraalschip niet minder dan 110 manschappen weggeloopen.

Nu, die zullen wel spoedig ondervinden, dat het niet iederen dag kermis is. De New Yorker bladen staan vol spotprenten met matrozen die om werk zoeken.

B. de Casseres. Jr. ✠

Oud—kapitein der voormalige Stedelijke en Landelijke Schutterij, Mede-oprichter der Curaçaosche Spaar-en beleenbank, een der voormannen van de Nederlandsche Portugeesche Israëlitische Gemeente, Ridder in de orde van Oranje-Nassau, op ruim 87 jarigen leeftijd overleden, werd onder buitengewone bewijzen van deelneming Woensdagavond op *Blyheim* begraven. Ook de HEG. Heer Gouverneur bewees den overledene de laatste eer.

Aan de geachte Familie onze betuiging van oprechte deelneming.

Dr. J. Boeke.

Bij kon. besluit is benoemd tot gewoon hoogleeraar in de faculteit der geneeskunde aan de universiteit te Leiden om onderwijs te geven in de ontleedkunde dr. J. Boeke, thans lector aan die universiteit.

De Havencommissie.

Na nog op een vierde plaats geboord te hebben rondom de vooruitstekende landtong voor het Riffort, zal men ook boringen doen aan den kant van het fort Amsterdam, terwijl men nog steeds maar voortgaat met peilingen en metigen in het Schottegat.

De plannen van verbetering onzer haven zijn breed opgezet. Wij zullen echter eerst den uitslag afwachten van het officieel verslag dat in December moet worden opgezonden.

Hoe breeder het plan wordt opgezet, des te meer is een goed geheel verzekerd, en zal men later bij welslagen daarvan niet met brokjes en beetjes behoeven bij te passen.

Als men geleidelijk aan de uitvoering van het plan werkt en niet alles in eens wil, hebben wij hoop ten minste spoedig den ingang onzer haven verbreed en verdiept te zien, wat zeer zeker in het belang onzer scheepvaart genoemd moet worden.

„De Nederlandsche Kamer van Koophandel te New-York houdtzich ook onledig met de taak aan 't publiek de gemakkelijkheden kenbaar te maken, welke de haven van Willemstad op Curaçao aanbiedt, als belovende het middenpunt van maritiem verkeer in de Caraïbische zee, na de opening van het Panama kanaal, te zullen worden.

Met groote voldoening heeft de Kamer vernomen dat onlangs in Holland een syndicaat is gevormd, ten doel hebbende die haven van meerdere faliciteiten en geriefelijkheden voor de scheepvaart te voorzien."

Sisal.

Uit Nederland vernamen wij het bericht, dat er voorloopig nog wel niets van een sisalonderneming op onze eilanden komen zal.

Dit nu vinden wij jammer.

Verschillende velden werden met subsidie van het Gouvernement met sisal beplant. Maar, als er geen fabriek wordt opgericht, zal de geheele aanplanting doelloos zijn geweest en de onkosten niet goed maken.

Men trachte dus de sisalonderneming te doen slagen, of men zie voor goed af van de sisalcultuur om verder nuttelooze uitgaven te voorkomen.

De illusie zal ons echter bij blijven: Sisal was toch wel iets goeds geweest voor de Kolonie!

Eere, wien eere toekomt.

—Een particuliere correspondent van de *N. R. Ct.* te New-York schrijft in zijn brief dd. 19 Sept. ll. o. a. het volgende aan dat blad.

Zooals kolonel Van Hecking Colenbrander, de commandant van H. M.'s Utrecht, uwen briefschrijver te kennen gaf, was kolonel baron Van Asbeck t. m. commt. van H. M.'s Gelderland, in 1907 bij zijn bezoek met dezen kruiser aan New-York, op het denkbeeld gekomen, om een geschenk als de Halve Maan te dezer gelegenheid aan te bevelen. Misschien behoort mede dit geval tot de aan meerdere personen tegelijk toegekende uitvindingen, maar de vele vrienden, die ook het tegenwoordige hoofd van het Instituut der Kon. Ned. Marine te Nieuwediep hier heeft gemaakt, zullen hem gaarne erkentelijk blijven voor zijn goed inzicht, om met een Halve Maan de harten der Nieuwe Wereldlingen te gaan veroveren.

De Nederlandsche Regeering en de Pers.

„Wat de persberichten aangaat wordt opgemerkt dat ook weder de gelegenheid werd benut om van onjuiste berichten in de binnen- en buitenlandsche pers, aangaande Nederland of zijn koloniën, een zakelijke wederlegging te doen verschijnen.

Met aandacht volgt de minister wat in andere landen, laatstelijk Zweden, gedaan is ter zake van een persbureau aan het dep. v. buitenl. zaken. Persoonlijk zou de minister wel geneigd zijn dergelijk bureau op kleine schaal in te richten bij wijze van proef, maar de dringend noodige uitgaven zijn reeds zoo groot dat die proef slechts genomen zal kunnen worden wanneer de onmisbaarheid van zulk een bureau vaststaat. Intusschen vleit de minister zich dat eene in uitzicht gestelde bespreking van dit onderwerp met enkele der leidende mannen uit de Nederl. pers hem weldra een meer vaste overtuiging in deze zal bijbrengen."

Oranjeboek.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiskalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

120 ratten en
477 muizen.

Tot dus verre werd reeds een totaal bedrag van 12779 ratten en 77347 muizen vernietigd.

Geen kleine opruiming!

Koloniale Postspaarbank.

Gedurende de maand Augustus werd ingebracht:

Curaçao:	
Willemstad	f 2,537,37½
2e district	109.50
3e „	5,50
4e „	3,76
5e „	2,75
Bonaire:	
Kralendijk	256,20
Rincon	19,50
Aruba:	
Oranjestad	711.15
3e district	536.
Philipsburg, St. Mart. NG.	1,003,50
Oranjestad, St. Eust.	650,25
Bottom, Saba	137,50
Windwardside „	25,—
Totaal:	f 5,998,00½
Teruggevraagd werd:	f 3,317,75

Regenval

Gedurende de maand September.

	mM.
Fort Amsterdam	10,8
Plantage Knip	41,5
„ Klein Sta. Martha	57,2
„ Siberie	9,2
„ Cas Chikitoe	0
„ Gr. St. Joris	,5
„ Fuik	14,1
Hoffi abao	48
Sta. Rosa	9,4
Beekenburg	22,2
„ Noordkant	0

Zout.

Hebben wij reeds enkele maanden geleden melding kunnen maken van de belangstelling, door *The Netherland Chamber of Commerce in America* te New-York betoond in deze kolonie, thans kunnen wij wederom gewagen van een nieuw blijk harerzijds gegeven, dat het lot van Curaçao haar allerminst onverschillig is.

Wij vernemen n. l. dat zij zich tot de Kamer van Koophandel en Nijverheid alhier gewend heeft met verzoek om inlichtingen omtrent den uitvoer van zout uit Curaçao naar plaatsen gelegen aan de Stille Oceaan. Zij verklaarde zich bereid mede te werken tot het scheppen van débouchés aan gene zijde van de landengte van Panama, door eventueel indien zulks daartoe bevorderlijk kon zijn, besprekingen met de directie der Panama Railroad Company aan te knoopen teneinde deze maatschappij te bewegen haar vrachtprijzen te verminderen.

Aangezien het nu bekend is, dat een zeer groot gedeelte van onze buitenbevolking gebaat wordt door den bloei der zoutindustrie en dat de welvaart der buitenlieden ook op die van de bevolking in het algemeen van invloed is, behoeft het wel geen betoog, dat het voor dit eiland van zeer groot belang is, een nieuw afzetgebied voor zout, hetzij aan de Stille Oceaan of waar dan ook, te krijgen. De stagnatie in die industrie heeft toch geen andere oorzaak, dan dat sedert meerdere jaren zeer geringe of zelfs in het geheel geen vraag naar het artikel op gewone markten heerscht.

Alleszins opgewassen als zij is tegen de taak, welke zij zich in het algemeen heeft opgelegd en waartoe blijkens het bovenstaande ook behoort de bevordering der welvaart

van deze Nederlandsche kolonie, durven wij hopen, dat *The Netherland Chamber of Commerce in America* er in zal slagen Curaçao in hoogere mate te doen deelen in het algemeene wereldverkeer, hetwelk zij van uit haar bij uitstek gunstig gelegen standplaats in een wereldstad als New—York beter dan zulks ons mogelijk is kan overzien. Voorshands mogen wij wel herhalen, dat onzes erachtens haar pogingen ten bate van Curaçao de bevolking tot dankbaarheid moeten stemmen."

De Cur. Cour.

NEDERLAND.

De Venezolaansche quaestie.

ORANJEBOEK.

In aansluiting aan het „Oranjeboek" betreffende de moeilijkheden met Venezuela worde nog eenige mededeelingen omtrent deze aangelegenheid gedaan. Herinnerd wordt aan de komst van Dr. Paul als gevolmachtigde der Venezuelaansche republiek. Voor een overzicht der onderhandelingen met dezen wordt verwezen naar het schrijven van den minister d.d. 20 April j.l. aan de voorzitters der beide Kamers, dat volledigheidshalve nogmaals wordt afgedrukt, evenals de tekst van het op 19 April geteekende protocol.

Terwijl stellig werd verwacht, dat de ratificatie van het protocol door de Venezolaansche competente overheid zonder vertraging zoude plaats hebben, werd dit vertrouwen te leurgesteld door een schrijven van dr. Paul d.d. 17 Mei, waarvan de hoofdinhoud op het volgende neerkomt: de Venezolaansche regeering had dr. Paul opgedragen mede te deelen, dat ten einde haar definitieve goedkeuring te geven aan het protocol, zij onvermijdelijk achtte de uitwisseling van nota's tusschen beide regeeringen, houdende de verklaring, dat Nederland aan Venezuela zal geven voordeelen, gelijkwaardig aan die welke een andere natie haar zal toestaan voor het geval der afschaffing van het differentieel recht van 30 pct. dat op de producten der koloniale Antillen rust. Indien de bedoelde afschaffing werd toegestaan als compensatie tegen positieve voordeelen welke Engeland of eenige andere mogendheid te dien einde zou toestaan dan was het volgens de Venezolaansche regeering niet minder billijk dat Nederland, om gelijke behandeling deelachtig te worden, zich verbond gelijke voordeelen te verleenen.

Na ontvangst van dezen brief werd Hr. Ms. gezant te Parijs opgedragen een onderhoud met dr. Paul, die daar ter stede vertoefde, te zoeken, zoo krachtig mogelijk tegen het Venezolaansche voorstel te protesteeren en er op te wijzen dat een volharden bij dat voorstel de positie van dr. Paul ten zeerste zoude bemoeilijken.

Tegelijkertijd werd den heer Paul zelven geschreven, dat zijn brief allerpijnlijkst had verrast.

Ook bij de regeering te Caracas werd tegen haar voorstel telegrafisch geprotesteerd.

Harer Majesteit's gezant te Parijs berichtte den 25sten Mei dat bij den heer Paul er op gewezen had, dat het niet aanging aldus, achteraf, wijziging te willen brengen in een reeds onderteekend protocol, waarvan de ratificatie naar zijn zeggen een blooten formaliteit was. De heer Paul had erkend dat deze wijze van handelen niet te verdedigen was en hij zoude zijn regeering in overweging geven haar voorstel in te trekken.

Den 1en Juni werd van den met het beheer onzer legatie belasten Duitschen gezant te Caracas telegrafisch antwoord ontvangen, dat de Venezolaansche regeering beweerde het recht te hebben iedere conventie af te keuren die niet was overeenkomstig de volmacht of instructie van haar agent of om te verlangen wijziging van onduidelijke bepalingen. De door Venezuela verlangde aanvullende verklaring was de constant gegeven uitlegging der meestbegunstigingsclausule; geen enkele staat had het recht *om niet* te verkrijgen, wat een ander tegen compensatie ontvangt.

Telegrafisch werd den 2en Juni krachtig tegen deze stelling geprotesteerd.

Ook van den heer Paul werd een schrijven van 2 Juni ontvangen, waarbij hij mededeelde dat de van Hr. Ms. regeering verlangde nadere verklaring moest dienen om een strikte gelijkheid te scheppen ingeval de afschaffing van 30 pCt. surtaxe aan eenige andere natie werd toegestaan tegen zekere voordeelen. Bedoelde declaratie zoude ook het sluiten van een handelsverdrag vergemakkelijken en de vriendschappelijke verhouding tusschen beide landen ten goede komen.

Hierop werd geantwoord, dat geen onderhandelingen over een handelsverdrag mogelijk waren zoolang niet het protocol geratificeerd was.

Den 9den Juni werd een telegram uit Caracas ontvangen houdende dat de regeering besloten had het protocol goed te keuren en het te onderwerpen aan het Congres, opdat dit laatste de bevoegdheid uitoefene, die art. 52 sub 12 der Venezolaansche grondwet het geeft. Denzelfden dag werd geantwoord, dat dr. Paul bij de teekening van het protocol pertinent had bevestigd wat hij reeds in een vroegeren brief verzekerde, dat n.l. noodzakelijkheid van ratificatie door het Congres ten eenenmale uitgesloten was. Verlangd werd dus onverwijlde mededeeling, dat het protocol beschouwd werd als geratificeerd door de goedkeuring van het uitvoerend bewind. In het tegenovergestelde geval was het onmogelijk met dr. Paul betrekkingen te onderhouden.

Aan dezen laatste werd tevens in antwoord op een inmiddels van hem ontvangen brief in denzelfden zin geschreven onder dagteekening van 9 Juni.

Den 14den Juni werd een telegram uit Caracas ontvangen, houdende dat de Venezolaansche regeering verklaarde, dat het protocol overeenkomstig de grondwet aan het Congres was onderworpen, aangezien dat de competentie was voor de ratificatie van het protocol. Verder had het Uitvoerend Bewind besloten een einde te maken aan de diplomatieke zending van dr. Paul. Sedert dien is over deze aangelegenheid geenerlei nader bericht ontvangen.

De weigering der Venezolaansche regeering om door hare ratificatie het protocol als van kracht te beschouwen, is ongetwijfeld voor den minister eene groote teleurstelling geweest. Het recht daartoe mag hij aan die regeering niet ontzeggen: aan hem is dan ook door de terugroeping van den gezant, op wiens woord in deze ten onrechte vertrouwd was, de voldoening gegeven, die gevraagd kan worden. Intusschen meent hij aan den thans in het leven geroepen stand van zaken evenmin een te groote beteekenis te behoeven te geven en bestond er met name geen aanleiding om in de troonrede voor Venezuela een voorbehoud te maken, waar gezegd werd dat de betrekkingen met de vreemde mogendheden van den meest vriendschappelijken aard zijn. Met Venezuela waren de diplomatieke betrekkingen krachtens het protocol hersteld, nu dat protocol niet in kracht getreden is, zijn dus die betrekkingen evenmin hersteld. Een dusdanige toestand behoeft echter evenmin als van onvriendschappelijken aard beschouwd te worden en de minister blijft zich dan ook vleien dat, indien Venezuela stappen doet tot het openen van nieuwe onderhandelingen, de verstandhouding tusschen de beide staten voldoende zich verbeterd heeft, om een vruchtbare samenspreking in uitzicht te kunnen stellen.

Dezerzijds werd nog den 28n. Juni aan de Venezolaansche regeering medegedeeld dat het wapenbord van haar consulaat te Willemstad, waarvan zij te vorigen jare had beweerd dat 't was afgerukt en vernietigd door de bevolking van Curaçao, door den nieuwen consul ongeschonden was teruggevonden achter een trap in de kanselarij van zijn voorganger.

Het komt den minister niet wenschelijk voor eenige mededeeling te doen aangaande de trouwens goeddeels bekende bewegingen van expresident Castro.

Hij moge volstaan met de verzekering dat te dier zake, zooals trouwens doorloopend betreffend de onderhavige moeilijkheden, door hem overleg is gepleegd met de andere bij de Venezolaansche aangelegenheden belang hebben de mogendheden.

Ook ter zake eener vordering op de Venezolaansche regeering van een Nederlandsch onderdaan wegens het vernielen van diens eigendommen te Caracas schijnt het oogenblik voor mededeelingen nog niet gekomen.

Geenerlei bericht werd tot dusverre ontvangen nopens het uitzenden van een nieuwen Venezolaanschen gezant naar Europa ter vervanging van dr. Paul.

Cooperatieve Vereeniging en Nijverheid.

Het Bestuur dezer Vereeniging brengt ter kennis harer geeerde Begunstigers en van het Publiek, dat voortaan als Gerant der Afdeeling „Verschillende Industrieen", gevestigd Handelskade no 3, optreedt de Heer F. P. van Koetsveld.

Namens het Bestuur voornoemd.

Charles V. Lieder,
Pres:

Johan A. Dania,
Secr:

Curaçao, 2[illegible] October 1909.

Ondergeteekende heeft de eer aan de begunstigers van de tak van Nijverheid van de 'Cooperatieve Vereeniging en Nijverheid" genaamd „Verschillende Industrieen" en aan het Publiek bekend te maken, dat hij in naam van genoemde Cooperatieve Vereeniging als Gerant der „Verschillende Industrieen" optreedt.

F. P. van Koetsveld.

Curaçao, 26 Oct.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1909.	Marcb.	Carcas,	Zulia	Philad.	M[illegible]	Carcas
Vertrekt van New-York	Oct. 2	Oct 8	Oct. 16	Oct. 23	Oct 30	Nov. 6
Komt aan te San Juan		15		28		11
Vertrkt van „		16		29		12
Doet Curaçao aan		17		31		14
Komt aan te La Guaira	9	18	23	Nov. 1	Nov. 6	15
Vertrekt van „	11	20	25	3	8	17
Komt aan te Pto. Cabello		21		4		18
Vertrekt van „		22		5		19
Komt aan te Curaçao	12	23	26	6	9	20
Vertrekt van „	17	24	31	7	14	21
Doet La Guaira aan	18		Nov. 1		15	
Doet San Juan aan		26		9		23
Vertrekt van		27		10		24
Komt aan te New-York	25	Nov. 4	8	15	22	29

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Marcb	Merida	Zulia	Merida	Marcb	Merida
Vertrekt van Curaçao	Oct 12	Oct 18	Oct 26	Nov. 1	Nov 9	Nov 15
Komt aan te Maracaibo	13	19	27	2	10	16
Vertrekt van „	16	22	30	5	13	19
Komt aan te Curaçao	17	23	31	6	14	2

R. J. Beaujon Jr.

en Echtgenoote

geven hierbij kennis van de geboorte van hunne dochter

Josefina Felecita.

Aruba, den 17den October 1909.

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar en Beleenbank* van 1o. Maart 1908 t|m 31 Augustus 1908, onder No. 6403 **Y**, t|m N. 5444 **Z**, zal plaats hebben op *Donderdag*, den 28den October a. s. en volgende Donderdagen. Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 14n Sept. 1909

De Voorzitter
A. JESURUN.

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO

Curaçaosche Maatschappij

TOT BEVORDERING VAN

Land., Veet., Zoutw. en Visch.

Het Bestuur der Mij. maakt bekend dat, te beginnen met 15 November a. s iederen Maandag op den vlechtcursus op Pietermaai en iederen Vrijdag op den vlechtcursus a. d. Overzijde, telkens van 3 tot 5 uur P. M. door een of meer der Dames Vlechtsters, die ter gelegenheid van de onlangs te Amsterdam gehouden Middenstandstentoonstelling het vlechten van Curaçaosche Panamahoeden exposeerden, inlichtingen zullen worden verstrekt aan belangstellenden uit het Publiek ten einde dezen op de hoogte te brengen van *gewenschte modellen* en *vlechtwijze* en de *wijze* van *hoedenstrijken*, zooals thans voor den afzet wordt verlangd.

Tevens zullen daar dan ter bezichtiging worden gesteld een door de Mij. laatst ontvangen stel bollen en strijkijzers volgens nieuwste vinding en model.

Curaçao 21 Nov. 1909.

Het Bestuur voorn.
De Voorz: H. H. R. Chapman
De Secr: G. B. Dussel.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

COCKTAILS TERAPEUTICOS

Las propiedades alimenticias y nutritivas del aceite de higado de bacalao dependen en absoluto de las grasas que entran en la composición natural del aceite. Estas grasas son digeridas y asimiladas con mucha más facilidad que las otras, debido á la presencia en el aceite de bacalao de ciertos compuestos derivados del higado, que permiten la pronta emulsificación del aceite por los fluidos del estómago—y hacen que su absorción por la membrana mucosa se lleve á efecto con más facilidad y con más rapidez que la de ninguna otra grasa.